

Per un sindicalisme alternatiu

l'esquerda

www.cgtense.pangea.org • cgtense@cgtcatalunya.cat • DL 36887/92

Federació
d'Ensenyament
de CGT
de Catalunya
Via Laietana, 18,
Planta 9
08003 Barcelona

abril 2015

Educació Financera

EFEC? Ecs!

L'EFEC?!? I això què és??

L'EFEC (**Educació Financera a les Escoles de Catalunya**) és un programa organitzat per una fundació privada: l'**Institut d'Estudis Financers**. Al seu **patronat**, a més del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya hi trobem **entitats com Banc Sabadell, Santander, BBVA, CatalunyaCaixa, Caixabank...**

Els tallers els imparteixen «voluntaris»: es tracta de **treballadors en actiu o jubilats del món de les finances**.

Aquest és el tercer any que s'ofereixen aquestes sessions a alumnes de 4 d'ESO. La idea és que es vagin estenent a totes les escoles. També s'ha iniciat un prova pilot a escoles d'adults. Les sessions s'allarguen fins al 30 d'abril.

Alguna cosa no acaba de quadrar...

Són sessions **programades per una fundació privada** (Institut d'Estudis Financers) i al darrera hi ha consegüentment **poderosos interessos financers**: les quatre grans entitats bancaries que operen a Catalunya. Per tant, ens trobem davant un **inici de penetració de l'àmbit privat (amb interessos no estrictament educatius) a l'escola pública**. Una punta de llança de l'investida neoliberal al món educatiu.

Què volen aquesta gent?!

Les mateixes **entitats financeres** que:

- son **responsables de la crisi** (inflant la bombolla immobiliària)
- han tingut **comportaments gens ètics**, i fins i tot fora de la legalitat (Preferents i Subordinades, clàusules hipotecàries abusives)
- tenen **beneficis gràcies a la crisi** (socialitzant les pèrdues, adquirint deute públic)

Ponent Av. Catalunya, 2, 1r - 25002 Lleida • cgtenselleida@gmail.com • tel.973275357

Girona Av. Sant Nardís, 28, entl 2a -17005 Girona • cgt_gi@cgt.es • tel.972231034

Camp de Tarragona Rambla Nova, 97, 2n, 1a - 43001 Tarragona • cgttarragona@cgt.es • tel.977242580

Barcelona Via Laietana, 18, Planta - 908003 Barcelona • cgtense@cgtcatalunya.cat • tel.933103362

ara pretenen

- **donar lliçons** d'economia financera
- **oferir els seus «serveis»** a través de voluntaris als centres educatius

Cornuts i pagar el deute

És sagnant la paradoxa de tenir unes **sessions extracurriculars impartides** per uns voluntaris proporcionats per aquelles mateixes **entitats que són clarament responsables** (i beneficiàries) de la situació de crisi que ens ha portat a la penúria quotidiana **de les retallades**.

Aquells que són la causa última de la política de retallades socials, les quals han afectat i continuen afectant seriosament l'educació, vinguin a oferir un servei de tallers gratuïts de voluntaris al malmès món educatiu.

On són els objectius educatius de l'EFEC?

Segons informe de l'EFEC de juny de 2014¹, aquest programa té **dos objectius**:

- «apropar la cultura financera al client o futur client, per a que la «transacció» de productes o serveis es faci amb més eficàcia i amb menys incidències»
- «recuperar la reputació i prestigi del sector bancari i financer»

Traduïm l'argot economicista a la llengua comuna:

- **començar la captació de clients, i preparar-los ja per a futures operacions financeres**
- **netejar la cara a les entitats desprestigiades** (no pas injustament).

On són aquí els objectius educatius? L'educació ha de tenir el centre en els nois i noies. Aquells dos objectius, en canvi, es defineixen des de fora de l'àmbit educatiu.

Volen netejar-se la cara

Un dels objectius declarats de l'EFEC, doncs, és **netejar la cara al sector bancari**. Això comporta explícitament que d'entrada es deixa fora de focus qualsevol aspecte que pugui enterbolir «reputació, prestigi i confiança». Per tant, **per definició, les sessions han de deixar totalment de banda qualsevol anàlisi crítica, qualsevol exercici d'autocrítica**. Si l'objectiu és quedar bé, no trauran els draps bruts. Ofereixen uns material i uns tallers aparentment només tècnics i neutres, però de fet són

clarament ideològics i manipuladors, precisament *en allò que no contenen, no volen contenir, no poden contenir: la descripció i l'anàlisi crítica de les males pràctiques generalitzades en el món de la banca, de les responsabilitats de les entitats financeres a la crisi*.

No és estrany, doncs, que a l'hora de justificar l'oportunitat dels tallers, el director de l'IEF (Institut d'Estudis Financers), Jordi Martínez, esmenti només el «sobreendeutament de les famílies» i «el fet de no saber escollir correctament els productes financers» (*Diario de Sabadell*, 12 de març de 2015). **Culpabilitzar l'usuari, exonerar (ometent parlar-ne) les entitats: aquesta és la filosofia de l'EFEC**.

Qui necessita educació financera? I a qui li convé una formació ètica?

Quan els **directors de les oficines bancàries col·locaven Preferents** als seus clients, sols podia ser **per desconeixement** (i aleshores és manca de professionalitat) o bé **amb total coneixement** (i aleshores és un engany a consciència, una estafa). **La solució que s'imposaria seria una bona formació (financera i sobretot ètica) dels professionals, i un control (fins i tot judicial) de les males pràctiques**. L'opció de l'EFEC, en canvi, és que els alumnes de l'ESO tinguin coneixements financers! Cal fer com si el pes del problema fos de qui va ser enganyat, del client que no tenia prou «cultura financera»...

Vendre la moto (un altre cop)

Quan el ja esmentat informe de juny de 2014 afirma que cal «apropar la cultura financera al client o futur client», demostra que **ha d'incitar els nostres alumnes a fer un primer pas vers la financiarització de les seves vides**. Clar i català, **que tinguin bona predisposició quan entrin a una oficina bancària**. Això no pot ser considerat un objectiu educatiu.

Normalitzem l'economia de les finances i l'endeutament!!

Hi ha subjacent en tot el plantejament l'acceptació d'una economia altament financiaritzada, i la normalització de la privatització d'àmbits com per exemple la sanitat (fons de pensions, assegurances de salut...) i l'educació. Ara, d'alguna manera, a les aules

vénen a defensar l'endeutament, encara que sigui amb prudència i moderació (un dels tallers porta el títol «Endeutar-se amb seny»), i a **donar l'aire de «normalitat» i «idoneïtat» a productes com els fons de pensions privats** (un altre taller s'anomena «Finances per a la vida»). Estan **preparant als nostre alumnes per a quan hagin de demanar un crèdit per a seguir estudiant**. Estan fent campanya per a que **els ciutadans acceptem resignadament que es desmunti el sistema públic de pensions**.

Si estem per la defensa dels serveis públics, si entenem que el desballestament de l'estat del benestar és una agressió a les classes populars, **no podem acceptar el Cavall de Troia de l'Educació Financera a les nostres aules**.

Tota causa té els seus voluntaris

El programa EFEC fa un ús **subtilment pervers de la figura del «voluntari»**. Intenta fer un paral·lelisme amb altres sessions, tallers i activitats que es realitzen als centres amb voluntaris, sempre amb alguna motivació humanitària, o relacionada amb determinats valors, o amb alguns dels drets humans. Tota causa té els seus voluntaris, tot voluntari té la seva causa.

L'EFEC també pretén envoltar-se de l'aura del voluntariat i les causes humanitàries. Es nodreix de «voluntaris». Ara bé, no és equiparable a les altres formes de voluntariat. **En el cas dels voluntaris de l'EFEC, quina en seria la causa?** Si ens atenem als objectius ja analitzats: **facilitar futures «transaccions» i fer que les entitats financeres recuperin prestigi**. No podem dir que aquestes causes es puguin considerar «humanitàries» ni que es puguin relacionar amb els drets humans. Ni que estiguin al servei de la formació dels nois i noies. **Són voluntaris al servei d'uns interessos privats**.

D'altra banda, l'entitat organitzadora no és una ONG sense afany de lucre, sinó que es tracta d'una fundació privada, darrera de la qual hi ha explícits interessos privats, als quals els voluntaris (treballadors en actiu o jubilats del món financer) no gosaran posar en entredit.

No és el mateix vendre que educar

D'altra banda, el fet de pertànyer al món financer ja apunta a unes maneres de pensar i de fer favorables a les entitats financeres. Hàbits de venedors. **I no és el mateix vendre que educar...** Als voluntaris els hi manca l'acceptació de la pluralitat de punts de vista, la disposició a exercir i acceptar la crítica imprescindibles en tot procés educatiu.

Que no tenim ja uns professors ben preparats?

L'educació ha de preparar els nois i noies per a una societat complexa, en la qual les relacions econòmiques són fonamentals. El que necessiten els alumnes d'ESO no és una educació financera, sinó **una educació econòmica. I com tota educació ha de ser plural, crítica, reflexiva**. Tots aquells punts relacionats amb el món econòmic i financer, els ha d'impartir **el professorat d'economia o de socials** que ja hi ha a molts centres. Ha superat unes oposicions, pot respondre davant del Consell Escolar i de l'Administració, segueix un currículum democràticament establert. En definitiva, no respon a cap interès privat. Estaria garantida la independència del procés educatiu, obert a la pluralitat d'opinions i al debat reflexiu. **Sense adoctrinament**.

I doncs, què fem?

Obrir un **debat en el marc dels Claustres, i replantejar col·lectivament la continuïtat de les sessions** als centres que ja s'hagin impartit. El Claustre és l'òrgan responsable dels continguts curriculars concrets de cada centre.

Informar els pares de la unilateralitat i manca de pluralitat de l'EFEC, i denunciar els forts interessos financers privats que hi ha al darrere, **a través del Consell Escolar** i altres mitjans que siguin adients.

Demandar que hi hagi **una educació econòmica global i crítica**, no restringida als productes i entitats financeres. I sobretot **impartida pels professors d'economia** que ja hi ha als centres.

Elaborar materials i muntar sessions (a Tutoria o dins de les diverses matèries, o bé aprofitant jornades especials) per a oferir **una visió més ampla i sobretot més reflexiva i crítica, plural, del món de l'economia** i de les seves conseqüències a la societat.

En la confecció d'aquesta altra educació hi haurien de participar molts altres agents: **associacions d'usuaris, grups ciutadans de pressió** (relacionats amb l'habitatge, la sanitat, les energies, antimilitaristes i pacifistes, del tercer sector), **l'economia cooperativa, la banca ètica, els sindicats...**

Nota:
Aquest informe era accessible al web de l'EFEC fins a inicis de març de 2015. Des del moment que va començar a ser conegut i utilitzat críticament, van substituir el document per unes gràfiques molt boniques, sense canviar la ruta de l'enllaç. Podeu consultar una còpia del document retirat a:

<http://filosofia-insmanolohugue.blogspot.com.es/2015/03/institut-destudis-financers-no-accepta.html>

Vine amb nosaltres!

Dades personals

Nom i cognoms..... NIF/NIE.....
Adreça..... Població..... CP..... Comarca.....
Telèfon..... Mòbil..... Email.....

Dades laborals

Empresa..... Centre de treball..... NIF.....
Adreça centre de treball..... Població..... CP.....
Comarca..... Població..... CP.....

Conveni col·lectiu: Ens. públic Laboral públic Ens. privat Lleure Sector social Univ. Altres.....

Situació laboral: Actiu contracte indefinit, funcionari, interí, ornada completa Aturat
Actiu amb contracte temporal, suplències i mitjes jornades Jubilat

Domiciliació bancària

Banc/Caixa..... Adreça..... Població.....

IBAN

Data..... Signatura

Segons l'art.5. L.O de Protecció de dades personals (LOPD) la Federació d'Ensenyament de CGT de Catalunya us informem que les dades personals subministrades seran incorporades al fitxer d'afiliació que gestiona el Comitè Confederal de la CGT de Catalunya, amb la finalitat de gestionar l'afiliació al sindicat, enviament de publicacions i informacions periòdiques sobre les activitats de la CGT, elaboració d'estadístiques i prestació de serveis. Si exerceix tasques de representació col·lectiva, les seves dades seran tractades per a la realització i seguiment de les activitats sindicals empanades en la legislació vigent. Mitjançant la firma d'aquesta sol·licitud vostè atorga consentiment exprés i per escrit perquè el Sindicat de CGT procedeixi a la cessió de les seves dades a: 1) SP del Comitè Confederal CGT, C/ Sagunto, 15 1º 28010 Madrid per a les matèries finalitats 2) serveis jurídics del sindicat per a la verificació de la vigència de l'afiliació i consegüent prestació de serveis. En qualsevol moment pot exercir els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació, i oposició remetent un escrit a la Federació d'Ensenyament de CGT de Catalunya a l'adreça: Via Laletana 18, planta 9.08003 Barcelona o al correu electrònic cgtcatalunya@cgtense.cat. Tanmateix, us informem que la signatura de la present fitxa d'afiliació, implica donar consentiment exprés i escrit perquè la Confederació General del Treball de Catalunya, cedeixi les vostres dades a la entitat bancària, amb l'única i exclusiva finalitat de procedir al cobrament de la quota sindical.